A *KAP* 2023-27 KÖZÖTTI RENDSZERE

-STRATÉGIAI TERV-

Vágó Barnabás

Küllemi bíráló

Magyartarka Tenyésztők Egyesülete

Regionális közgyűlések

2022.03.09-2022.03.24

Miről is lesz itt ma szó ???

- -Bevezető : milliárdok jönnek….
- -Uniós menetrend: 2017től -2023ig (9+1 KAP alapcél)
- -Hazai lépések: 1003/2021 (I.11.) kormány rendelet
- -KAP pillérek (I-II) intézkedései: részletesen a minket érintőket, és említés szintjén a hozzánk szorosan nem kapcsolódók.

Bevezető

- 5 millió ha termőföld-500 ezer munkavállaló plusz ugyanennyi család
- Megfelelés alapú rendszer teljesítményalapú rendszerré alakul át.
- Tavaly év végén kormányzati döntés arról hogy 2021-től a maximális 80%-os nemzeti kiegészítés a KAP EU-s forrásai mellé. (25% volt)
- Pillérek közötti 25%-os átcsoportosítás alkalmazása (II-I)
- -Közvetlen támogatások évente 1327 millió euró
- -Piaci intézkedésekre 38 millió euró
- -Vidéki intézkedésekre 1732 millió euró

- Ezek mind a 2021-2027 közötti időszakra értendők!!

Uniós menetrend

- A kétéves átmeneti év miatt 5 év lesz,+2 év kifizetések (n+2)

- 2017 Fehér Könyv Európa jövőjéről
- 2018 Bizottság Jogalkotási és költségvetési javaslat tétele
- 2019 Tagállami tervezések kezdete
- 2020 Uniós költségvetés tervezése, Strat. Terv készítése
- 2021 KAP Strat. Terv társadalmasítása, VK kidolgozása (2021.12.31)
- 2022 Bizottsági munkák, új KAP Jóváhagyása

Hazai lépések

- 6/2019 (VII. 4) KAP tervezési munkacsoportok és tematikus almunka csoportok felállítása.
- 2019 ősz széleskörű konzultációk, szakmai viták, műhelymunkák
- 2021 április 30- május 25 között társadalmasítás második köre
- 2021.12.30 benyújtás a Bizottságnak (6 hónap!!)
- 2022 év első fele tárgyalások a Bizottsággal
- 1003/2021 (I.11.) korm r. vidéki Magyarország megújítása
- -25% forrás átcsoportosítás EMVA-EMGA (2021-2027)

9+1 KAP alapcél

+1 tudásátadás, innováció, digitalizáció

Fontosabb alapcélok

- -Gazdasági –fenntarthatósági : piacorientáltság, kutatás, digitalizáció
- -Zöld Fenntarthatósági : fenntartható erőforrás gazdálkodás (víz-talaj-levegő)
- -Vidék fenntarthatósági : mg pálya vonzóvá tétele, társadalmi befogadás,
- -Modernizációs : Agrártudás, innováció, digitalizáció
- Bizottsági ajánlások Magyarország számára :

Életképesség javítás, élelmiszerek hozzáadott értékeinek növelése, Tápanyag gazdálkodás, ökológiai gazdálkodás, éghajlatváltozás mérséklése, elnéptelenedés elöregedés megállítása, állatjólét, peszticidek mérséklése, tudás és készség fejlesztése…..

KAP Stratégiai terv forrásai (365 ft/euro) :

- KAP I. pillér : 2527 milliárd forint (2023-2027)

- KAP II. pillér : 2853 milliárd forint (2023-2027)

- A 2021-22 években lekötött források:
  - I. pillér : 779 milliárd forint
  - II. pillér : 1554 milliárd forint

- 2021-2027 között összesen : 7713 milliárd forint jut!

Szakpolitikai célok

- Generációváltás ösztönzése : 2030-ra gazdák arány 20% FIG legyen
- Magyar gyártói márkákra épülő export
- Szénmegkötés, ÜHG,
- Talajpotenciál, erózió elleni védelem, vízvisszatartás
- Víztestek mennyiségi és minőségi védelme (talaj alatt-felett)
- Eco-scheme (AKG jellegű int.,) zöld intézkedések,
- Leader, Magyar Falu program, Tanyák,

- Állattenyésztőknek fontos : Maradnak a termeléshez kötött támogatások és a beruházás jellegű támogatások DE!! Széles körben lesz lehetőség állatjóléti többletvállalásokon keresztül forrásokhoz jutni!

Alaptámogatásokra épülő „Zöld”felépítmények

- 1 szint : agroökológia területek
- 2 szint : megemelt zöld feltételek (kondicionalitás)
- 3 szint : algoökológiai alapprogram talaj-víz védelmi előírásokkal
- 4 szint : Natura 2000 AKG és ÖKO gazdálkodási feltételek teljesítése
- 5 szint : agroökológia átállást segítő versenyképesség és tudásátadás

Megújuló vidék, megújuló agrárium program (2021-2030)

Jövőképünk megvalósulásához szükséges stratégiai fejlesztési pillérek					
365 forint/euró árfolyam	Forrás 2014-2020 (milliárd forint)	Forrás 2021-2022 (milliárd forint)	Forrás 2023-2027 (milliárd forint)	Arány 2023-2027 (%)	Változás 2014-2020 (%)
I. pillér	**2 958**	**779**	**2 527**	**100**	
I. Gazdasági fejlődés,élelmiszer	2 254	595	2 158	85	
II. Zöld jövő	703	184	369	15	
II. Pillér	**1 512**	**1 554**	**2 853**	**100**	**292**
I. Gazdasági fejlődés,élelmiszer	567	1 155	1 455	51	460
II. Zöld jövő	689	300	1 032	36	193
III. Megújuló vidék	226	84	284	10	163

KAP Stratégia Terv I. pillérének intézkedései (2023-2027)

365 forint/euró	Arány (%)	Forrás (milliárd forint)
I. pillér: Gazdaságfejlesztés	**85**	2 158
Közvetlen támogatások: Területalapú alaptámogatás (BISS)	57,0	1 440
Közvetlen támogatások: Újraelosztó támogatás (CRISS)	9,7	246
Követlen támogatások: Termeléshez kötött támogatás (CIS)	14,6	370
Közvetlen támogatások: Fiatalgazda területalapú támogatás (YFS)	1,3	34
Ágazati beavatkozások: Zöldség-gyümölcs	0,8	19
Ágazati beavatkozások: Méhészet	0,3	8
Ágazati beavatkozások: Szőlészet	1,6	41
I. pillér:Zöld jövő	**15**	369
Zöldfelépítmény:Agrár-ökológiai Alapprogram (AÖP)	15	369
I. pillér: Összesen	**100**	**2 527**

I. pillér: Területalapú alaptámogatás - BISS

A területalapú alaptámogatás (BISS) a jelenlegi SAPS és zöldítés támogatás helyébe lép, ez utóbbiak az átmeneti években (2021-2022) kb.80 ezer Ft/ha összeget jelentenek, 164 ezer gazdálkodónak 5 millió hektáron (365 forint/euró árfolyamon).

Mivel a területalapú alaptámogatás (BISS) maradék elven számolódik (mint a jelenlegi SAPS), ezért a többi közvetlen támogatási intézkedés a BISS keretösszegét és hektáronkénti fajlagos mértékét csökkenti kb.58 ezer forint/hektár körüli értékre.

Termelői szintű mértékét csökkentheti a tagállamok számára önkéntes teljes (capping), illetve részleges (degresszió) támogatás elvonás.

Támogatás elvonás - CRISS

- Nem kötelező és csak az alaptámogatási elemből (BISS) történhet.
- Ha teljes elvonást (capping) vezetünk be, akkor 100 ezer euró felett alkalmazandó. Ha részleges elvonást (degresszió) vezetünk be, akkor 60 ezer euró fölött tetszőleges felső összegkorláttól vonható el a támogatások max. 85%-a.
- Munkabér kompenzáció lehetséges, de sokkal nehezebben alkalmazható.
- Javaslatunk, hogy ne alkalmazzuk se a teljes (capping), se a részleges (degresszió) támogatás elvonást.
- A kis és közepes gazdaságok célzott támogatásának eszköze ehelyett az újraelosztó (redisztribúció) támogatás legyen.

Redisztribúció (újraelosztás)

- Kötelező, minimum 10% a közvetlen támogatásokból.
- Tagállam határozhatja meg de fajlagosan nem lehet magasabb a közvetlen támogatás átlagánál (kb.100 ezer Ft/hektár).
- Jelenleg a kistermelői egyszerűsített támogatást használjuk. Helyette 1200 ha felett elvonás van. (Degresszió, Capping,)
- Javaslatunk, hogy 1200 hektáros birtokméretig az első 10 hektárra 20.000 forint/ha, első 10-300 hektárra 10.000 forint/ha legyen. 3,9 millió hektáron, 163 ezer termelőt érintene.
- 10 hektárig a jelenlegi SAPS és zöldítés összege érhető el vele, 300 hektár birtokméretig az új zöld intézkedést (AÖP) is választva érhető el, 1200 hektárig pedig megközelíthető a jelenlegi SAPS és zöldítés szintje.
- Nem ösztönöz birtokszétírásra és támogatja a családi és a kisgazdaságokat.

Jelenlegi elképzelések szerint

	600	1200	1800
	hektáros gazdaság		
Jövedelem támogatás 55.000 Ft/ha	33,0 m Ft	66,0 m Ft	99,0 m Ft
AÖP 15.000 Ft/ha (5 m.ha esetén)	9,0 m Ft	18,0 m Ft	27,0 m Ft
Redisztribúció			
20.000 Ft/1-10 ha	0,2 m Ft	0,2 m Ft	0,0 m Ft
10.000 Ft/10-300 ha	2,9 m Ft	2,9 m Ft	0,0 m Ft
0 Ft/ 300-1200 ha	0,0 m Ft	0,0 m Ft	0,0 m Ft
Összesen	**45,1 m Ft**	**87,1 m Ft**	**126,0 m Ft**
Összesen (hektáronként)	**75 167 Ft/ha**	**72 583 Ft/ha**	**70 000 Ft/ha**

Fiatal gazda területalapú támogatás - YFS

- Az első kérelem benyújtásakor 40 évnél nem idősebb gazdálkodók 5 évig kaphatják, ahol a termelő természetes és jogi személy is lehet.
- A II. pilléres fiatal gazda induló támogatással és a beruházások 50%-ával együtt a közvetlen támogatási keret 3%-ának megfelelő összeget kell költeni erre az intézkedésre.
- Javasolják, hogy a közvetlen támogatási keret 1,5%-át költhessük az I. pillérben.
- A fajlagos támogatási értéket 37-62 ezer forintra (102-170 euróra, most 69 euró) és a támogatható birtok méret 300 hektárra (most 90 hektár) növelnék.
- Így 5 év alatt 101 millió euró, azaz 37 milliárd forint támogatást fordítanának a generációs megújulás támogatására.

Termeléshez kötött támogatás - CIS

- Az érzékeny helyzetű mezőgazdasági ágazatok számára terület- vagy állatlétszám alapon biztosított támogatási forma.
- 13% érzékeny ágazatok +2% fehérje növények
- Kedvezményezett ágazatok köre : anyatehéntartás, hízott bika tartás, tejhasznú tehéntartás, anyajuhtartás, cukorrépa, rizs, zöldség, ipari zöldség, extenzív és intenzív gyümölcstermesztés, szemes és szálas fehérjetakarmány.
- Minden ágazat esetén komoly háttérelemzéssel kell megvédenünk a támogatás fenntartását, de a Bizottsággal az előzetes egyeztetések biztatók.
- Javaslatunk, hogy ezt a jól működő, megszokott támogatási formát, a támogatási összegek finomhangolása után folytassuk.
- Jól kiszámítható az üzemek számára a hektáronkénti vagy állatlétszám-alapú jövedelemtámogatás!

Átmeneti Nemzeti támogatások - ÁNT

- Jelenlegi ÁNT továbbvitele a cél.
- Érzékeny munkaigényes ágazatok segítése : a tej-, a szarvasmarha-, a juh-, és a dohányágazat fennmaradása a cél.
- Az érintett mezőgazdasági üzemek részére jól kiszámítható bázisjogosultság-alapú jövedelemtámogatás (min. 1 ha BISS és történelmi bázis jogosultság kell hozzá.)
- A 2018-as bázisév felül lesz vizsgálva.
- Forráselosztás: hízottbika tartás (termeléstől elválasztott), anyatehén tartás (termeléshez kötött), ext. szarvasmarha tartás (termeléstől elválasztott), anyajuh (termeléshez kötött), KAT anyajuh tartás (termeléstől elválasztott), Burley és Virginia dohány (termeléstől elválasztott).

Agro-ökológiai Alapprogram -AÖP

- ÚJ PROGRAM! Önkéntesen vállalható!
- Közvetlen támogatások 25%-át kell rá fordítani, de a II. pillér 30%-án felüli zöld költéseinek levonásával 50%-kal csökkenthető. 2 éves tanuló időszaka van alkalmazásának.
- Cél a jelenlegi zöldítéshez hasonló, minden gazdálkodó számára elérhető támogatás:
  - Éves és valódi környezeti haszonnal járó agro-technológiai előírások;
  - Fix összegű hektáronkénti ösztönző támogatás;
  - Üzem teljes területére elszámolható, meghatározott feltételek teljesítése esetén.
- Cél, hogy a gazdálkodók legalább 1,5 – 3,5 millió hektárral részt vegyenek, ehhez jó AKG-AÖP szakmai lehatárolás kell, hogy a két intézkedés ne "versenyezzen" egymással. (Cél a talaj és vízvédelem, biodiverzitás megőrzése)
- 5 ha terület felett mindhárom hasznosítási módot kell választani.
- 1,5 millió hektáron igényelve: kb.+ 47 ezer Ft/ha 5 millió hektáron: kb.+14 ezer Ft/ha.
- Lehetséges előírások : baktérium trágya, forgatás nélküli művelés, szervestrágyázás, többnövényes vetésszerkezet, kis táblaméret, téli talajtakarás stb…

KAP Stratégiai Terv II. pillér intézkedései (2023-2027)

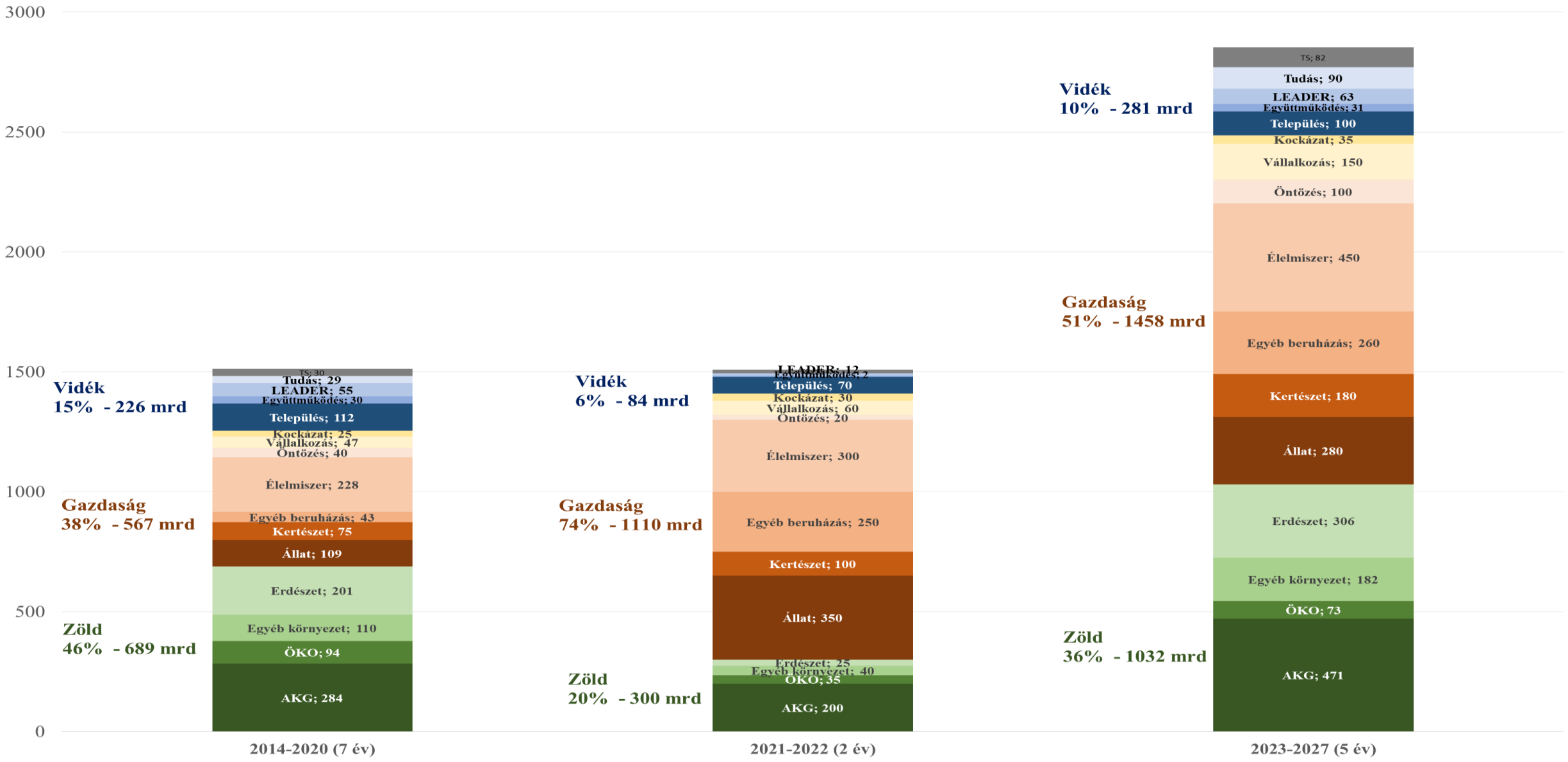

KAP Stratégia Terv II. pillér gazdasági intézkedései

365 forint/euró	2014-2020 (milliárd forint)	2021-2022 (milliárd forint)	2023-2027 (milliárd forint)	Arány 2023-2027 (%)	Változás 2014-2020 (%)
1. Gazdaságfejlesztés	**567**	**1 155**	**1 458**	**51**	**257**
Mezőgazdasági üzemek fejlesztése	226	700	723	25	320
Élelmiszer-feldolgozás fejlesztése	228	300	450	16	197
Vállalkozásfejlesztés	47	60	150	5	317
Mezőgazdasági vízgazdálkodás	41	20	100	4	246
Kockázatkezelési rendszer fejlesztése	25	75	35	1	139
II. pillér beavatkozásai összesen	**1 512**	**1 554**	**2 853**	**100**	**187**

Állattenyésztés fejlesztése

- Versenyképes és importkiváltó állattartás fejlesztése érdekében épülhet, megújulhat:

  Szarvasmarha férőhely 100-200 ezer és 1-2 millió m^2 istálló

  Juh ágazat 30-50 ezer új férőhelyet és 3-500 ezer m^2 istálló

  Sertés férőhely 1 millió és 500 ezer m^2 istálló

  Baromfi férőhely 10-20 millió és 0,5-1 millió m^2 istálló
- Eddig több mint 600 nagyobb állattartó telep fejlesztése közel 300 milliárd forint, a kisebbek pedig 50 milliárd forint támogatást kaptak.
- További összesen 280 milliárd forint értékben terveznek forrást biztosítani az állattartás modernizációjára.

Élelmiszer-feldolgozás fejlesztése

Termékpálya szemléletű élelmiszer-feldolgozás fejlesztéséhez:

Nagyobb üzemek összetett fejlesztésére közel 500 pályázattal

380 milliárd forint támogatási igény érkezett be idén.

A következő időszakban még legalább 400 milliárd forint fejlesztési forrás kihelyezését tervezik.

A fejlesztések célzottságát a pályázati felhívásokban lehet erősíteni, ennek megalapozzák a Stratégiai Tervben (kiemelt ágazatok, tisztességes felvásárlói gyakorlat, mérethatékonyság ösztönzése, exportképesség elismerése).

Külön egyszerűsített pályázat lesz a kisebb feldolgozóknak.

Így összességében a hazai élelmiszer-feldolgozás kibocsátásnak háromnegyedét adó több, mint 2000 üzem újulhat meg.

Vállalkozásfejlesztés fiatal gazdákkal

Vidéki kisvállalkozás fejlesztés a generációs megújulásért:

- Három intézkedéssel összesen mintegy 120 milliárd forint értékben terveznek támogatni 2-4 ezer mező és erdőgazdálkodó fiatalgazda indulását, gazdaságátvételét, valamint az idős gazdák méltóságteljes és segítő visszavonulását.
- Külön figyelnek a kistermelőkre, egyszerűsített pályázattal az állattartókat, a kertészeket és az önellátásból kilépő őstermelőket támogatják. Összességében 60 milliárd forintot terveznek költeni erre a célra, ezzel 10-20 ezer kistermelő kaphat lehetőséget a helyi élelmiszerellátásban.

Öntözésfejlesztés és kockázatkezelés -MKR

Mezőgazdasági öntözésfejlesztés pályázata folyamatosan nyitva áll, közösségek támogatás intenzitása pedig 70%. Így 120 milliárd forint támogatással elérhető az öntözhető terület megduplázása azaz 300-400 ezer hektáron a klíma biztos termelési feltételek kialakítását.

Öntözési és vízgazdálkodási beruházások támogatása, növénybiztosítási díjtámogatás. Öntözési közösségek létrehozásának támogatása.

Magyarország tíz éve fejleszti mezőgazdasági kockázatkezelési rendszerét (MKR).

A 2012 óta működő II. pillér, a biztosítási díjtámogatás, amelyet mára 25 ezer termelő 1,65 millió hektáron veszi igénybe.

A 2018 óta működő III. pillér, azaz a közel 1000 ponton működő Jégkármérséklő rendszer, amelynek teljes digitális átállást tervezik a hatékonyabb működésért.

A 2021 évben indult IV. pillért, a mezőgazdasági krízisbiztosítást az idei állattenyésztési krízis tükrében erősíteni szándékozzák.

KAP Stratégia Terv II. pillér zöld intézkedései

365 forint/euró	2014-2020 (milliárd forint)	2021-2022 (milliárd forint)	2023-2027 (milliárd forint)	Arány 2023-2027 (%)	Változás 2014-2020 (%)
2. Környezet- és klímavédelem	**689**	**300**	**1 032**	**36**	**150**
Agrár-környezetgazdálkodás (AKG)	284	200	471	16	166
Ökológiai gazdálkodás támogatása	94	35	73	3	78
Egyéb környezeti és klíma beavatkozás	111	40	182	6	164
Erdészeti beavatkozások	200	25	306	11	153
II. pilléres beavatkozások összesen	**1 512**	**1 554**	**2 853**	**100**	**187**

Környezet- és klímabarát gazdálkodás I.

Környezet és klímabarát gazdálkodás erősítése a cél:

- Ennek eszköze az új hároméves agrár-környezetgazdálkodási és ökológiai gazdálkodást támogató pályázat (2022), amely megduplázott termelőszámmal (22 ezer) és területtel (1,32 millió hektár).
- 180 milliárd forinttal az állattartást erősítő, piacilag előremutató új állatjóléti támogatásokat vezetnénk be, valamint az őshonos állattartás, a növényi genetikai állomány megőrzését is támogatni kívánják az időszak végéig.

A program végéig így az erdészeti fejlesztésekkel együtt 1300 milliárd forintot biztosítanának a zöld átállásra, lefedve művelt területek harmadát és az állatállomány felét, ezzel a valaha volt legzöldebb fejlesztés valósulna meg.

Mind az AKG mind az ÖKO programok 2025 utáni folytatása a cél.

Környezet- és klímabarát gazdálkodás II.

- Agroökológiai nem termelő beruházások: élőhelyek létrehozásával, (erózióvédelmi gyepsávok, füves cserjés sávok kialakítása szántóterületeken) fás legelő és mezővédő fasorok kialakítása.
- Natura 2000 gyepek kompenzációs kifizetése: 3 szintű rendszer fenntartása úgymint 1-2/a-2/b-3 szint.
- Mezőgazdasági génmegőrzés: ex situ génmegőrzés, a hímivarú egyedek eredeti körülményektől eltérő módon. In situ nőivarú állományok eredeti helyén történő megőrzése, in vitro genetikai anyagok begyűjtése, tárolása, genetikai anyagok vizsgálata.
- Állatjólét: támogatás szigorú higiénia tartási takarmányozási rendszerek megvalósításához.
- Erdészeti jellegű: genetikai állomány megőrzés,biodiverzitás megőrzés,

Vidéki településeink fejlesztése

- Kistelepülések tanyák fejlesztése:életminőség javítás, energiahatékonyság fejlesztése, helyi gazdálkodás ösztönzése,
- TCS, Integráció: ilyen közösségek kialakítása, fennmaradásának ösztönzése,
- Minőségbiztosítási és minőségirányítási rendszerek:HACCP, ISO,IFS…
- Rövid Ellátási Lánc (REL): összehangolt gazdálkodási struktúrák kialakítása,
- Vadgazdálkodási együttműködések, Digitalizáció, okos falu program,
- LEADER : HACS-ok támogatása,
- Bemutató üzemek támogatása, Tudásátadás elősegítése,

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!